

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Üniversitelerimizin “Akademik Yılı Açılış Töreni” son üç yıldır zat-i alilerinizin himayelerinde, ülkemizin birliğinin ve dirliğinin sembolü olan Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde icra edilmekte ve bu törenlerde sizin tarafınızdan “Yükseköğretim Kurulu Üstün Başarı Ödülleri” tevdi edilmektedir. Araştırma Üniversiteleri ve Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversiteler de yine bu törenlerde ilan edilmiştir.

Bugün de, ülkemiz yükseköğretiminin yönetim kadrosu, hocalarımız, öğrencilerimiz ve değerli katılımcılar ile 2018-2019 akademik yılının açılışı için bir aradayız. Başta zatıalınız olmak üzere bütün misafirlerimizi hürmetle selamlıyorum...

Himayetlerinizdeki bu tören, hepimizin çalışma azmini güçlendirmektedir.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Ülkemiz bugün dünya sahnesinde bir liderlik mücadelesi vermektedir. Mazlumun yanında duruşu, dünya tekellerine karşı koyuşu ve adaletsizliği bir kader olarak gösteren küresel sistemi sorgulaması, ülkemizi, ekonomik ve siyasi saldırılarla karşı karşıya getirmiştir. Yüzyıllardan bu yana sömürülen, savaşlarla topraklarını, nüfuslarını, kimliklerini kaybeden birçok halkın ve ülkenin tek umudu olan Türkiye’nin, hakkın yanında durarak haksıza karşı verdiği bu mücadelede zafere ulaşması için devletimizin tüm kurumlarının siz Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde kenetlenmesi ve çalışması gerekmektedir.

Ülke olarak büyük bir medeniyetin, ihtişamlı bir tarihin, geniş bir coğrafyaya yayılmış yüksek seviyeli Türk milletinin sorumluluğunu taşıdığımızın farkındayız. Bu sorumluluğu yerine getirmemiz ise bilim ve teknoloji alanında daha da güçlenmemize bağlıdır. Bu ise yükseköğretimimizin çağın ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir vizyona sahip olmasıyla mümkündür.

Bu düşünceden hareketle Yükseköğretim Kurulu, geçtiğimiz son dört yılda ülkemizin önceliklerini ve bu alanlarda dünyadaki eğilimleri de dikkate alarak, birçok proje planladı ve hayata geçirdi.

Sayın Cumhurbaşkanım...

Cumhurbaşkanlığı sistemi, yükseköğretim sistemimize etkin, sağlıklı ve hızlı hareket edebilme kabiliyeti vermektedir. Yeni sistemin sunduğu imkanları yükseköğretim için bir fırsata dönüştürerek “Güçlü Türkiye” hedefini, daimi tekamül esaslı bir yükseköğretim sistemi inşa ederek desteklemeyi hedefliyoruz. Ülkemizin her alanda tam bağımsızlık mücadelesi verdiği bu dönemde YÖK olarak rutin bir çalışma sürecinin ötesinde olduğumuzu ifade etmek isterim. Bugün YÖK’ün tüm projeleri, kararları ve tüm planlamaları büyük, güçlü ve her alanda bağımsız Türkiye hedefini destekler mahiyettedir. Devletimizin kaynakları, verimlilik esasında, projeler bazında, sürdürülebilir adımlar ile kullanılmaktadır.

Değerli Hocalarım...

Dünya hızla değişiyor... Teknoloji ve finans dalgalarıyla şekillenen yeni bir dünya düzeni var. Sosyal alanda tüm dünyada artan nüfus, göçler, şehirleşme oranlarındaki hızlı yükselme, ülkelerde ve toplumlarda ciddi kültürel değişiklikleri de beraberinde getiriyor. Dünyanın

neredeyse önemli bir bölümünde hayat şartları ve standartları yükselirken, aynı zaman diliminde dünyanın diğer bir bölümünde de savaş, terör ve zulüm hüküm sürüyor. (Dolayısıyla yeni ekonomik ve sosyal modellere ihtiyaç ortaya çıkmaktadır.)

Bu arada ülkemiz dünyanın geniş bir bölümü için “iyiye dair bir umudu” temsil ediyor. Türk yükseköğretimi de dünyadaki teknolojik gelişmelere bağlı olarak; sosyal, ekonomik ve çevresel ekosistemlerde, bilgiye, yeteneklere ve insanlık paydasında milli değerler manzumesine dayalı eğitim anlayışını öne koymakta ve 2023’ün Türkiye’sini şekillendirecek beşeri sermayemizi yetiştirmeye çalışmaktadır.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Bilimin evrenselliği ile bilim tekelleri arasındaki farkı görmek, bilimin bir güç olması ile bilimin bir erdem olması konusunda tercihte bulunmak bizim açımızdan en önemli başlangıç noktasıdır. Dışa bağımlılığın ancak bilimsel ve teknolojik bakımdan güçlü, yönlendirilen değil yönlendiren bir Türkiye ile mümkün olacağını bilmek, yükseköğretim alanında yeni bir politika oluşturmamıza vesile olmuştur. Bu politika, yerli teknoloji hamlemizi de destekleyecek ve bunun altyapısını oluşturacaktır.

Siz Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde, güçlü Türkiye’nin gücünün daim olması için, Türk akademisinin her zamankinden daha verimli ve etkin çalışması büyük önem taşımaktadır. Son yıllarda Yükseköğretim Kurulunun aldığı tüm kararlar, bu süreci desteklemeyi hedeflemektedir ve kısa dönemde bunun olumlu sonuçları görülmeye başlamıştır. YÖK için en önemli kavram bilimsel zeminde olmak şartıyla değişimi sağlamak, yani değiştirmektir.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Ülkemizin kalkınmasının ancak "nitelikli bilgi" ve "nitelikli insan kaynağı" ile mümkün olacağına dair inancımızla pek çok projeyi hayata geçirdik.

Ez cümle;

Bilindiği üzere son 20 yıldır pek çok ülkede üniversitelerin misyonlarına göre çeşitlenmesi sağlanmış olmasına ve “araştırma üniversitesi” kavramı yaygınlık kazanmasına rağmen ülkemiz “tek tip üniversite” anlayışını sürdürmekte idi. Başkan olarak tayin edilişimizin akabinde, YÖK olarak sizin talimatınızla başlattığımız ve yasal süreçlerine öncülük ettiğimiz bir süreçle Türk yükseköğretimini, ihtisaslaşma ve misyon farklılaşması kavramları etrafında şekillendirmeye başladık ve ülkemizin araştırma üniversitelerini statik değil dinamik bir kurgu ile belirledik. YÖK bu üniversiteleri insan kaynağı, kadro ile desteklemektedir. Umudumuz, ilgili bakanlık ve kurumlarının da bu üniversiteleri güçlü yanları ve ülkemiz öncelikleri çerçevesinde kaynak ve fonlarla desteklemesidir.

İhtisaslaşmanın diğer ayağı da çoğu Anadolu’da yeni kurulan üniversitelerimizi rekabet ortamına sokarak Bölgesel Kalkınma odaklı üniversitelerin belirlenmesi idi. Bu süreç de başarılı bir şekilde sürmektedir. Geçen sene 5 üniversitemiz tarım, hayvancılık, jeotermal, tekstil, deri ve seramik gibi alanlarda faaliyetlerini yoğunlaştırarak bölgelerine katkı sağlamak için belirlenmiş ve yine sizin tarafınızdan ilan edilmişti. Bu üniversitelerimize de YÖK olarak kadro takviyesi yapmaktayız. İhtisas alanlarına göre bu üniversitelerin fonlanması, bölgelerine katkıları için önemlidir. Bu süreçte elde ettiğimiz deneyim ve başarı ile yine bölgesel

kalkınmaya katkı sağlayacak yeni 5 üniversitemizin daha belirlenmesine yönelik bir çalışma başlattık.

İkinci olarak bahsedeceğim proje, doktora eğitimine yeni bir vizyon getirdiğimiz 100/2000 projesidir. Bu proje ile ilk defa YÖK tarafından ülkemizin öncelikli alanları belirlendi ve bu alanlarda doktoralı insan yetiştirmek amacıyla 100/2000 doktora Burs Programı başlatıldı. YÖK 100/2000 Projesi aslında “Geleceğin Türkiye’si için Güçlü Nesiller Yetiştirme Projesi” dir. Bu proje ile daha önceki klasik doktora alanlarının da ilk defa dışına çıktık.

Gerçekleştirdiğimiz bir diğer ana proje, onlarca yıldır eksikliği hissedilen ve sürekli gündemde olan Kalite Kurulunun kurulmasıdır. En nihayet idari ve mali bakımdan bağımsız Yükseköğretim Kalite Kurulu, başlatmış olduğumuz girişimler sonucunda kuruldu, yasal zemine kavuştu, çalışmaya başladı Bu kurum, kaliteli bir Yükseköğretim hedefimizin süreçlerini düzenleyen en önemli adım olmuştur.

Dördüncü olarak; yükseköğretimde uluslararasılaşma hedefimizi yeniden tanımladık. Dünyanın tüm coğrafyaları ile iletişim içinde olmayı merkeze aldık. İslam ülkeleri coğrafyası ile uzun yıllardır ihmal edilmiş olan akademik ilişkilerimizi güçlendirdik. Uluslararası öğretim üyesi ve öğrenci değişimine çok önem veriyoruz; ilk defa proje tabanlı değişimi öne çıkardık. Son dört yılda bakan düzeyinde yaptığımız anlaşma sayısı, önceki 32 yılda imzalanan anlaşma sayısının iki katından fazla. 2014 yılında 48 bin olan yabancı öğrenci sayımız büyük bir yükseliş göstermektedir. Bu artış sıçrama olarak nitelenebilir. Bunda YÖK’ün son yıllardaki tanınan üniversite sayımızı artırma gayretlerinin rolü de aşıkardır.

Yeni uluslararasılaşma politikamızın amacı, hem Türk akademisinin güçlenmesini hem de bize ihtiyacı olan ülkelerin yükseköğretim sistemlerini desteklemektir. Bu açıdan güçlü oluşumuz, ülkemizin dünya üzerindeki görünürlüğüne de katkı sağlamaktadır. Hemen önümüzdeki ay YÖK tarafından hayata geçirilecek olan bir program ile Amerika, İngiltere, Almanya, Fransa, Belçika, İspanya ve Rusya’da o ülkelerin bilim insanları ile birlikte gerçekleştirilecek paneller serisinde; ülkemizin sizin liderliğinizle Ortadoğu’nun kültürel mirasının yok olmaması, akademik birikiminin korunması için sarf ettiği gayretler, Amerika ve Avrupa ülkelerinin akademik ve bilim ortamlarında anlatılacaktır.

Kısa bir süre içerisinde gerçekleştirilen bu projeler aslında yükseköğretimde yapısal değişikliği başlatan projelerdir. Bununla birlikte eğitim öğretimin temel zemini öğrencidir. Ülke önceliklerini önde tutan, başarıya endeksli kurgusu ve konsepti itibarıyla her biri bir ilk olan yeni burs programlarını da hayata geçirdik.

Ülkemizin bilgi temelli gelişimi açısından kalkınması ve ülkemizin öncelikli alanlarında stratejik öneme sahip lisans programlarını tercih edecek öğrencilerimizi teşvik için "YÖK Başarı Bursu", her yıl kapsamı genişleyerek devam etmektedir. Bu bursu temel bilimler, ziraat, orman, su ürünleri, yer bilimleri, veterinerlik, astronomi ve uzay bilimleri programlarında ilk üç sırada yerleşen öğrencilerimize veriyoruz. Bu alanlar, ülkemizin potansiyeli, kalkınma parametreleri ve toplumumuzun ihtiyaçları gözetilerek belirlendi.

Lisans düzeyine yönelik diğer bir projemiz ise temel bilimler programlarına yönelik YÖK-TEBİP “Üstün Başarı Sınıfları”dır. Bu program, başarılı temel bilimler öğrencileri için, özel bir müfredat, farklı üniversite hocalarından ders alma, yabancı dil desteği gibi ek uygulamalarla nitelikli entelektüel bilim adamlarının yetiştirilmesine lisans düzeyinde başlamayı hedeflemektedir.

Elbette bütün bu süreçlerde tüm devlet kamu ve kurumları ile iyi ilişkileri sürdürmek, onların taleplerini dinlemek ve aynı zamanda özel sektörün ihtiyaçlarını da dikkate almak, temel tercihimiz oldu.

YÖK ve üniversitelerimiz, bugün ülkesini dinleyen ve duyan, sorunlarını gören ve her şeyden önemlisi de bilim ve teknoloji alanındaki ihtiyaçlarını takip eden bir yapıdadır.

Sayın Cumhurbaşkanım...

YÖK, son dört yılda yeni ve yenilikçi bir rotaya girdi. Pek çok projeyi hayata geçirdi. Ülkemizin bilim ve eğitim hayatını; ihtisaslaşma, öncelikli alanlar, misyon farklılaşması, hedef odaklı uluslararasılaşma, dikey büyüme, bağımsız kalite kurulu, araştırma üniversiteleri, bölgesel kalkınma odaklı üniversiteler gibi pek çok yeni kavramla tanıştırmak bu kavramlara hayat kazandırdık. Değişmek için değil değiştirmek için çalışıyoruz. Tek tip üniversite modelini değiştiriyoruz, öğretim üyesi ve öğrenci değişim şeklini değiştiriyoruz, bütün alanlara aynı değeri atfetmekle birlikte bazı alanları önceliklendiriyoruz, onlarca yıldır devam eden burs programlarını değiştiriyoruz, ulusal düzeyde açtığımız doktora programları ile doktora konseptini ve formatını değiştiriyoruz.

Ezberciliğe dayalı üniversite giriş sistemini değiştirerek üniversiteye giriş sisteminde TYT ile muhakeme ve analiz kabiliyeti, sözel ve sayısal okuryazarlığı sorgulamaya başladık. Bütün sistemi, “başarılı üniversite, başarılı hoca ve başarılı öğrenci” üçgeninde değiştirmeye başladık.

Fakat Sayın Cumhurbaşkanım...

Bugün yeni bir gün, önümüze yeni hedefler ve yeni başlıklar koyduk. Bu seneki başlığımız üniversitelerimizde dijital çağa ayak uydurmak için yeni bir dönüşüm ve bununla ilgili olarak bilgiye ulaşımında dünya üniversitelerinin de çalışmalarını dikkate alarak “açık erişim” çalışmaları olacaktır. Bütün öğrencilerimizin belli bir düzeyde dijital okur yazarlığı olsun istiyoruz. Dijitalleşmenin getirdiği imkanları yükseköğretimin pek çok alanında kullanmayı ve dijitalleşmenin gücünü toplumun her katmanına erişirmeyi planlamaya başladık. Teknolojik bağımsızlığı gerçekleştirmek istiyoruz.

Bu yıl büyük bir proje ile üniversitelerimizde dijital dönüşüm çalışmalarını hızlandıracağız. Bu konuda da diğer projelerimiz gibi desteklerinizi her zaman hissedeceğimize eminim.

Muhterem Cumhurbaşkanım...

Burada kısaca değindiğim ve değinmediğim pek çok projeye, ülkemizin tam bağımsızlığına destek olacak bilim ve teknoloji hamlesinin altyapısını oluşturmak için çalıştığımızı ifade etmek isteriz.

Yetiştirdiğimiz gençlerin hem Türk milletinin, hem İslam aleminin, hem de tüm insanlığın umudu olacağına inanıyoruz. Gençlerimizin bunun için gerekli bilgi ve donanıma sahip olmaları yanı sıra milletimizin üstün değerlerini temsil edebilecek kabiliyette olmaları için de çalışıyoruz.

Bunun için yükseköğretime ve hatta bütün eğitim öğretim süreçlerine bir maarif davası ve toplumun aydınlanma meselesi olarak bakmaktayız.

Sizin desteklerinizle; akademi camiamızın ülkemizin kalkınmasına önemli katkılar yapacağına ve ülkemizin teknolojik bağımsızlık hamlesine ciddi destek sağlayacağına inanıyoruz. yükseköğretim kurumlarımızın; milletimizin değerlerine sahip çıkan, inancından güç alan, dünyaya açık, bilimin ışığı altında yürüyen vatanperver gençler yetiştirmek ve ülkemiz için koyduğunuz 2023 hedeflerine ulaşmak yolunda çalışacağını huzurlarınızda tekraren ifade etmek istiyorum.

Son olarak, Sayın Cumhurbaşkanım...

Eğitim ve öğretim önceliğinizi ve bu kavrama atfettiğiniz önemi bilerek, sizlere akademiye verdiğiniz katkılarınız ve destekleriniz için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Hürmetlerimle...

Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç
Yükseköğretim Kurulu Başkanı
2018-2019 Akademik Açılış ve YÖK Üstün Başarı Ödül Töreni
3 Ekim 2018, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi